

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**KEGIATAN EKONOMI MASYARAKAT CINA DI TAIPING, PERAK
1900-1937**

ELAINE YONG SHU HAN

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**TESIS DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA SASTERA (SEJARAH MALAYSIA)
(MOD PENYELIDIKAN)**

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk menganalisis kegiatan ekonomi masyarakat Cina sepanjang tempoh yang dikenali sebagai zaman kemerosotan Taiping, iaitu pada tahun 1900 hingga 1937. Kemerosotan aktiviti perlombongan membawa perubahan besar kepada corak ekonomi masyarakat Cina di Taiping kerana mereka terlibat secara aktif dalam industri perlombongan sejak abad ke-19. Kajian ini dilakukan dengan menggunakan kaedah kualitatif. Dokumen, fail, laporan semasa pentadbiran British serta akhbar yang diterbitkan sepanjang tempoh kajian diteliti dengan tujuan untuk memahami dan menganalisis kegiatan ekonomi dan perubahan yang berlaku kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina di Taiping. Maklumat daripada sumber berkenaan memperlihatkan bahawa masyarakat Cina di Taiping melibatkan diri secara aktif dalam pelbagai kegiatan ekonomi selain daripada aktiviti perlombongan seperti aktiviti perniagaan, pertanian, perikanan, penternakan dan perkhidmatan kerajaan. Walau bagaimanapun, industri perlombongan masih menjadi salah satu sumber pendapatan kepada masyarakat Cina walaupun kegiatan ekonomi tersebut mengalami kemerosotan pada awal abad ke-20. Ringkasnya, kemerosotan Taiping memberi kesan kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina di Taiping pada tahun 1900 hingga 1937. Pemahaman kepada perkembangan sejarah yang berlaku sepanjang tempoh kemerosotan ini memperlihatkan tindak balas masyarakat Cina terhadap krisis ekonomi dan kemelesetan ekonomi dunia yang memberi pengetahuan penting kepada generasi sekarang.

ABSTRACT

This study aimed to analyze the Chinese economic activities during the period known as the slump era of Taiping from 1900 to 1937. The decline in mining activities brought a major change to the pattern of Chinese economy in Taiping as they were actively involved in the mining industry since the 19th century. The study is conducted based on qualitative methods. Documents, files, reports during the British administration as well as published newspaper within the period of this study in order to understand the changes that took place in the sphere of Chinese economic activities in Taiping. Information retrieved from the sources consulted suggest that the Chinese community in Taiping were actively involved in various economic activities other than mining activities such as business, agriculture, fisheries, livestock and government services. Yet, the mining industry remains as one of the sources of income to some. In summary, the economic slump had affected the economic activities of Chinese community in Taiping in 1900 to 1937. The understanding of the historical developments that took place during the period of the study showed the Chinese communities' response to the economic crisis and the recession in the world economy give important knowledge to the present generation.

ISI KANDUNGAN

	Muka Surat
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN DISERTASI	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	vi
ABSTRACT	vii
ISI KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xii
SENARAI PETA	xiii
SENARAI GAMBAR	xiv

BAB 1 PENGENALAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar belakang kajian	4
1.3	Permasalahan kajian	9
1.4	Objektif kajian	11
1.5	Kepentingan kajian	12
1.6	Skop kajian	13
1.7	Sorotan kajian lepas	13
1.8	Metodologi kajian	27
1.9	Pembahagian bab	28
1.10	Kesimpulan	29

BAB 2 LATAR BELAKANG SOSIAL MASYARAKAT CINA DI TAIPING, 1900-1937

2.1	Pengenalan	31
2.2	Latar belakang Perak	32
2.2.1	Latar belakang ekonomi Perak	33
2.2.2	Latar belakang masyarakat Cina di Perak	42
2.3	Latar belakang masyarakat Cina di Larut	45
2.4	Latar belakang masyarakat Cina di Taiping	55
2.5	Pendidikan	75
2.6	Kebudayaan	89
2.7	Keagamaan	99
2.8	Perkahwinan	110
2.9	Hubungan orang Cina dengan Tanah Besar China	113
2.10	Kesimpulan	115

BAB 3 PERLOMBONGAN BIJIH TIMAH DI TAIPING, 1900-1937

3.1	Pengenalan	116
3.2	Perlombongan bijih timah di Taiping	117
3.3	Kesimpulan	140

BAB 4 PERNIAGAAN DI TAIPING, 1900-1937

4.1	Pengenalan	142
4.2	Perniagaan di Taiping	143
4.3	Kesimpulan	200

BAB 5 PERTANIAN, PERIKANAN, PENTERNAKAN DAN PERKHIDMATAN KERAJAAN DI TAIPING, 1900-1937

5.1	Pengenalan	202
5.2	Pertanian	203
5.3	Perikanan	226
5.4	Penternakan	229
5.5	Perkhidmatan kerajaan	232
5.6	Kesimpulan	240

BAB 6 KESIMPULAN

6.1	Kesimpulan	242
-----	------------	-----

RUJUKAN	248
----------------	------------

SENARAI JADUAL

No Jadual		Muka Surat
2.1	Hasil, Perbelanjaan, Import, Eksport, Duti Bijih Timah Dan Hasil Tanah Di Negeri Perak (1900-1937)	40
2.2	Penduduk Cina Di Negeri Perak (1901-1947)	42
2.3	Kumpulan Dialek Utama Cina Di Negeri Perak (1891-1931)	44
2.4	Populasi Penduduk Di Larut (1901-1931)	53
2.5	Kumpulan Dialek Cina Di Larut (1901-1911)	54
2.6	Kumpulan Dialek Cina Di Taiping (1911-1921)	55
2.7	Populasi Penduduk Cina Di Taiping (1891-1947)	63
2.8	Senarai Pelajar Yang Mendapat Kelulusan Sijil Sekolah (Sijil Tambahan Dalam Sejarah, Geografi Dan Latin)	81
2.9	Bilangan Kanak-Kanak Berumur Di Bawah 15 Tahun Yang Menerima Pendidikan Di Taiping Pada Tahun 1921	87
2.10	Peratusan Penduduk Taiping Yang Boleh Berbahasa Inggeris (1921)	88
2.11	Peratusan Penduduk Taiping Yang Boleh Berbahasa Inggeris Mengikut Kaum (1921)	89
3.1	Pengunjungan Gabenor Negeri-Negeri Selat Ke Lombong Dedah Towkay Ng Boo Bee Di Kamunting Pada 24 Julai 1904	133
3.2	Kaedah Melombong Di Lombong Dedah Cina Pada Tahun 1914	136
3.3	Perbandingan Kaedah Melombong, Tenaga Buruh, Hasil Dan Perbelanjaan Syarikat Perlombongan Cina Di Taiping	138
3.4	Senarai Kerani Berbangsa Cina Di Syarikat Perlombongan Pada Tahun 1929	139

4.1	Hasil Candu Di Negeri Perak (1900-1905)	146
4.2	Senarai Peniaga Getah Cina Di Taiping Pada Tahun 1920	175
4.3	Senarai Peniaga Getah Cina Di Taiping Pada Tahun 1931	177
4.4	Harga Kepingan Getah Asap Dan Belum Asap Pada Tahun 1934	180
4.5	Senarai Peniaga Getah Cina Di Taiping Pada Tahun 1934	181
4.6	Peniaga Getah Cina Yang Menerima Amaran	185
4.7	Senarai Kontraktor Cina Menerima Tender Kerajaan	192
5.1	Senarai Estet Bersaiz Besar Di Taiping Pada Tahun 1912	213
5.2	Senarai Estet Cina Di Taiping	221
5.3	Pengambilan Buruh Cina Dalam Estet Cina Di Taiping	226
5.4	Senarai Peniaga Cina Mengimport Dan Menjalankan Perniagaan Babi	232
5.5	Senarai Kerani Berbangsa Cina Dalam Sektor Awam Pada Tahun 1929	238

SENARAI RAJAH

No. Rajah

Muka Surat

2.1	Kedudukan Ekonomi Di Negeri Perak (1900-1937)	39
3.1	Purata Harga Bijih Timah (1900-1937)	120

SENARAI PETA

No. Peta		Muka Surat
1.1	Kedudukan Taiping Di Dalam Negeri Perak	3
1.2	Taiping	9

SENARAI GAMBAR

No. Gambar		Muka Surat
2.1	Pengiktirafan Akademik Oleh Kerajaan Tanah Besar China	67
2.2	Ancestor Memorial Tablet Bagi “Jing Nü”	75
2.3	<i>Chinese Paper Cutting</i> (Chinese Year Of Rooster)	91
2.4	<i>Chinese Paper Cutting</i> “Fu” (福), “Lu” (禄), “Shou” (寿)	91
2.5	<i>Spring Couplets For Chinese New Year</i>	92
2.6	Seni Bina Dalaman Datuk Gong So Ah Cheong	106
2.7	Altar Persatuan Shun Tak	107
2.8	Reka Bentuk Dalaman “Feng Shan Si”	109
2.9	Perkahwinan Lim Kin Chye Dan Ooi Peng San Di Pulau Pinang (1920-An) Yang Mengikut Gaya Nyonya	112
2.10	Perkahwinan Lim Kin Chye Dan Ooi Peng San Di Pulau Pinang (1920-An) Yang Mengikut Gaya Barat	112
2.11	Rumah Kediaman Sun Yat Sen Di Taiping	113
3.1	Lombong Dedah Tauke Ng Boo Bee Di Kamunting	127
4.1	Iklan Perniagaan Syarikat Hock Poh Hin & Co.	148
4.2	Iklan Perniagaan Syarikat Kim Seng & Co.	149
4.3	Iklan Perniagaan Syarikat Sin Chuan Hoe & Co.	150
4.4	Iklan Perniagaan Syarikat General United Store	150
4.5	Botol Poh Siew	151
4.6	Iklan Perniagaan Restoran Juan Tong	155
4.7	Iklan Perniagaan Restoran Yut Sun	156

 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
4.8	Iklan Perniagaan Syarikat Kwong Bee Woh	157		
4.9	Iklan Perniagaan Syarikat Lian Thong & Co.	158		
4.10	Iklan Perniagaan Syarikat Man Lee Loong (Weng Kee)	165		
4.11	Iklan Perniagaan Syarikat Poh Khong & Co.	166		
4.12	Iklan Perniagaan Syarikat Chin Lam	166		
4.13	Iklan Perniagaan Syarikat Chin Taik & Co.	168		
4.14	Iklan Perniagaan Syarikat The Taipeng Trading Co.	168		
4.15	Iklan Perniagaan Syarikat Khay Hoe & Co.	169		
4.16	Iklan Perniagaan Syarikat Bean Hoe & Co.	170		
4.17	Iklan Perniagaan Syarikat Hock Huat & Co.	171		
4.18	Iklan Perniagaan Syarikat Sam Yik Chan	172		
4.19	Iklan Perniagaan Maxim's Dance Studio	173		
 05-4506832	 pustaka.upsi.edu.my	 Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	 PustakaTBainun	 ptbupsi
4.20	Iklan Perniagaan Yew Lian	186		
4.21	Iklan Perniagaan Syarikat Soon Bee & Co.	187		
4.22	Iklan Perniagaan Syarikat Hock Huan Hong	187		
4.23	Iklan Perniagaan Syarikat Lian Thong & Co	188		
4.24	Iklan Perniagaan Syarikat Chop Ban Seong	189		
4.25	Iklan Perniagaan Chong Chue	190		
4.26	Iklan Perniagaan Thye Wah Hotel	191		
4.27	Iklan Perniagaan Farmasi Edinburgh	192		
4.28	Iklan Perniagaan Syarikat Kong Pick Yok	194		
4.29	Iklan Perniagaan Syarikat Chop Swee Chong	195		
4.30	Iklan Perniagaan Syarikat Wah Kong Electric Co.	196		
4.31	Fong Quee Chong (Kontraktor)	198		

4.32 Iklan Perniagaan Choon Wah Photo Studio

200

SENARAI LAMPIRAN

No. Lampiran		Muka Surat
I	Jalan Temple	267
II	Peta Taiping 1928	268
III	Taiping 1870	269
IV	Taiping 1907	270
V	Pemandangan Bandar Taiping dari Udara	271
VI	The Central Police Station Perak	272
VII	Hospital Besar Taiping “Raja’s Ward” (Wad Diraja atau Wad VVIP)	273
VIII	Hospital Taiping	274
IX	Kota Road, Perak (Bandar Taiping)	275
X	Pasar Besar Taiping	276
XI	Bangunan Lama di Bandar Taiping	277
XII	Stesen Kereta Api Taiping	278
XIII	King Edward’s School, Taiping	279
XIV	Sekolah Menengah St. George’s Taiping	280
XV	Tokong Cina di Matang	281
XVI	Tokong Cina yang Tertua “Feng Shan Si” di Taiping	282
XVII	Sampel soalan temu bual	283

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pengenalan

Perkembangan sejarah di Taiping pada awalnya adalah selari dengan aktiviti perlombongan bijih timah. Kekayaan sumber bijih timah menyebabkan Taiping yang asalnya merupakan sebuah kawasan yang diselimuti hutan dan terbiar pada zaman pemerintahan Sultan Perak pertama dibangunkan menjadi pusat pentadbiran,¹ pusat kegiatan intelektual² dan pusat perlombongan³ di negeri Perak pada abad ke-19.⁴ Seterusnya, Taiping mengalami perkembangan pesat pada penghujung abad ke-19 sehingga menjadi sebuah bandar kosmopolitan yang diduduki oleh pelbagai golongan masyarakat khususnya golongan elit daripada bangsa Eropah, Cina dan India kerana

¹ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia. Hlm. 110.

² *Ibid.* Hlm. 114.

³ Khoo Kay Kim. 1981. *Taiping: Ibukota Perak*. Kuala Lumpur: Persatuan Muzium Malaysia. Hlm. 10.

⁴ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 19.

tertarik dengan peluang ekonominya. Selain itu, pentadbiran British juga mendorong kemajuan Taiping. Kemudahan seperti perkhidmatan kereta api, sistem pertahanan dan keselamatan, perubatan dan kesihatan diperkenalkan di bandar tersebut.⁵ Jelasnya, Taiping mengalami perkembangan pesat pada penghujung abad ke-19.

Namun demikian, kegemilangan yang dicapai tidak berkekalan kerana Taiping mengalami kemerosotan pada awal abad ke-20. Kekurangan pengeluaran bijih timah di Taiping dan penemuan sumber bijih timah yang lebih banyak di kawasan Kinta memaparkan kemerosotan Taiping dari aspek ekonomi.⁶ Kekayaan sumber bijih timah di Kinta juga menyebabkan daerah tersebut mengambil alih peranan Taiping sebagai pusat perlombongan bijih timah di negeri Perak. Ekoran itu, kedudukan Taiping sebagai ibu negeri Perak telah diambil alih oleh Ipoh pada tahun 1937.

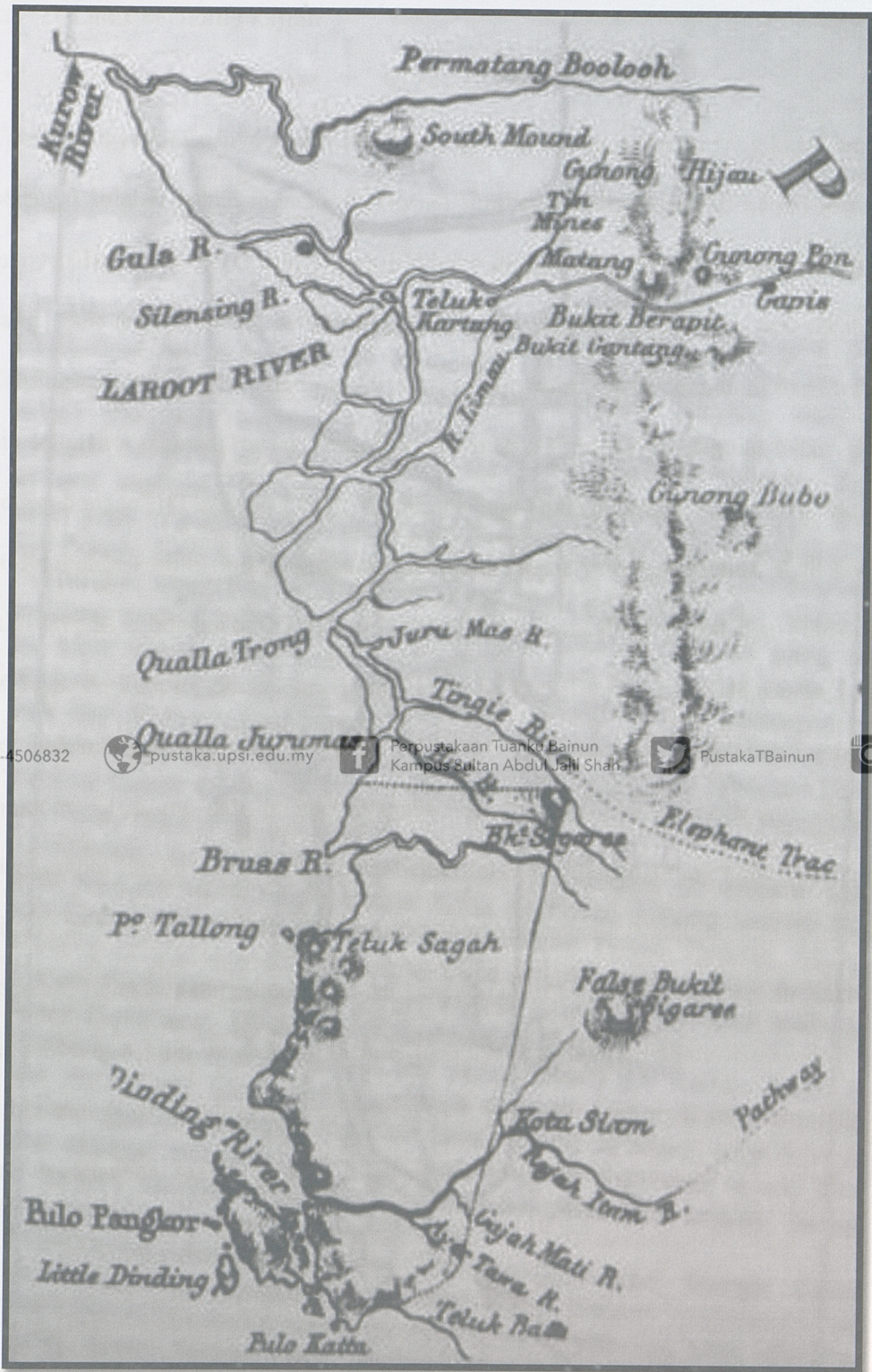

Kemerosotan ekonomi di Taiping turut memberi kesan kepada masyarakat Cina di bandar tersebut kerana kebanyakan daripada mereka terlibat dalam aktiviti perlombongan. Justeru, kajian ini dilakukan untuk menganalisis sejauh mana kemerosotan tersebut memberi kesan kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina sepanjang tempoh kemerosotan Taiping, iaitu dari tahun 1900 hingga 1937.

⁵ *Ibid.* Hlm. 97-104.

⁶ Khoo Kay Kim. 1981. *Taiping: Ibukota Perak*. Hlm. 10.

Peta 1.1. Kedudukan Taiping Di Dalam Negeri Perak. Sumber: Khoo Kay Kim, *Taiping: Ibukota Perak*, 1981, Hlm. ix

1.2 Latar belakang kajian

Tanah Melayu khususnya negeri Perak merupakan sebuah kawasan yang kaya dengan pelbagai sumber bahan mentah. Kekayaan sumber bahan mentah di negeri tersebut menyebabkan satu demi satu kawasan dibuka dan terus berkembang maju. Keadaan yang sama juga berlaku di Taiping. Kekayaan sumber bijih timah menyebabkan Taiping yang asalnya merupakan sebuah kawasan yang mundur dan terbiar dibangunkan menjadi pusat pentadbiran,⁷ pusat kegiatan intelektual⁸ dan pusat perlombongan⁹ di negeri Perak.¹⁰ Hal ini juga menggambarkan bahawa aktiviti perlombongan bijih timah mengalami perkembangan yang pesat pada abad ke-19. Aktiviti perlombongan bijih timah di Larut pada awalnya adalah diusahakan oleh orang Melayu. Perkara ini dikatakan demikian kerana Long Jaafar merupakan orang yang pertama menemui sumber bijih timah di Larut. Lantaran itu, beliau telah membuka lombong di Larut dan mengerjakannya sendiri buat sementara waktu. Setelah mengumpul modal yang mencukupi, beliau telah mengupah orang Cina dari Pulau Pinang ke Larut untuk melancarkan urusan perlombongan.¹¹ Ngah Ibrahim, iaitu anak kepada Long Jaafar kemudiannya meneruskan usaha menjalankan aktiviti perlombongan bijih timah yang dirintis oleh ayahandanya terdahulu. Kejayaan Long Jaafar dan Ngah Ibrahim memajukan aktiviti perlombongan di Larut menyebabkan daerah tersebut semakin terkenal dengan aktiviti perlombongan.¹² Selain itu,

⁷ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 110.

⁸ *Ibid.* Hlm. 114.

⁹ Khoo Kay Kim. 1981. *Taiping: Ibukota*. Hlm. 10.

¹⁰ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 19.

¹¹ Khoo Kay Kim. 1992. Sejarah Pembentukan Masyarakat Majmuk di Taiping. *Malaysia dari segi Sejarah*. 20. Hlm. 49.

¹² Kota Long Jaafar, Perak. Diperolehi daripada <http://www.arkib.gov.my/web/guest/kota-long-jaafar-perak-pada-September-8,-2018>.

pentadbiran British juga menyumbang kepada perkembangan bandar tersebut terutamanya dari aspek proses perbandaran:

“Taiping, with its rapid expansion in the early eighties, became the administrative capital of the State and the home of the Resident. Various government office, police barracks (which, incidentally also supplied an efficient fire brigade for the town), hospitals, courts of justice and commodious residences for its officers were built.”¹³

Kedudukan Taiping sebagai pusat perlombongan bijih timah mempunyai kaitan rapat dengan pelombong Cina. Hal ini kerana mereka merupakan tenaga buruh yang berperanan penting dalam aktiviti pengeluaran bijih timah. Penemuan sumber bijih timah di Taiping menyebabkan orang Cina mula dibawa masuk dari Pulau Pinang pada tahun 1840-an untuk mengerjakan aktiviti perlombongan bijih timah.¹⁴ Sementara itu, Lee Eng Kew berpendapat bahawa terdapat juga orang Cina dari Phuket¹⁵ dan Singapura¹⁶ yang berhijrah ke Taiping pada abad ke-19 untuk mencari rezeki. Perkembangan ekonomi di Taiping membawa kepada berlakunya penghijrahan masyarakat Cina secara berterusan untuk merebut peluang ekonomi di bandar tersebut. Namun begitu, keadaan sedemikian tidak bermakna bahawa masyarakat Cina tidak pernah mengunjungi Taiping sebelum abad ke-19. Mohd Zamberi A. Malek menunjukkan bahawa masyarakat Cina telah pun berada di daerah Larut sejak tahun

¹³ U. Ravinder Singh. 2008. *King Edward VII Taiping: The First Century 1883-1983: A Pictorial History*. Kuala Lumpur: Old Edwardian Association. Hlm. 21.

¹⁴ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 45.

¹⁵ Lee Eng Kew. 2003. *The Chinese Historical Figures of Taiping*. Penang: Nanyang Mingjian Wenhua. Hlm. 23.

¹⁶ *Ibid.* Hlm. 27.

1795 tetapi tidak menetap lama.¹⁷ Hal ini adalah sejajar dengan matlamat penglibatan masyarakat Cina dalam aktiviti penghijrahan, iaitu mengumpulkan kekayaan dan kembali ke tanah airnya.¹⁸

Penghijrahan masyarakat Cina ke Taiping membawa kepada berlakunya perubahan dari segi aktiviti pengeluaran bijih timah kerana teknik melombong baru diperkenalkan. Menurut Suzana Mohd Hanifa, teknik melombong yang digunakan oleh orang Cina adalah lebih sistematik berbanding teknik orang Melayu.¹⁹ Secara amnya, teknik melombong orang Cina dapat dibahagikan kepada empat peringkat, iaitu cari gali, mengepam air, proses pembasuhan dan peleburan.²⁰ Usaha pelombong Cina dalam memperkenalkan peralatan baru seperti cangkul dan raga serta mengubah suai teknik yang digunakan oleh orang Melayu²¹ seperti teknik mengumbei, meraga batu atau melangga parit, batu kacau, palung dan panchur²² membolehkan aktiviti perlombongan bijih timah di Taiping berjalan dengan lebih lancar. Oleh itu, peranan dan sumbangan orang Cina dalam memajukan ekonomi dan menjadikan Taiping sebagai pusat perlombongan bijih timah memang tidak boleh dinafikan.

Namun demikian, industri perlombongan di Taiping mengalami kemerosotan setelah berlakunya pengurangan pengeluaran bijih timah pada tahun 1890-an. Keadaan industri tersebut menjadi semakin merosot apabila berlakunya ketidakstabilan harga dan pasaran bijih timah. Meskipun demikian, masih terdapat masyarakat Cina yang

¹⁷ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 45.

¹⁸ John Gullick dan Bruce Gale. 1986. *Malaysia: Its Political dan Economic Development*. Selangor: Pelanduk Publication (M) Sdn. Bhd. Hlm. 54.

¹⁹ Suzana Mohd Hanifa. 1995/1996. Kesan Industri Bijih Timah terhadap Perkembangan Bandar Taiping 1870-1900. Tesis Ijazah Sarjana Muda. Jabatan Sejarah. Universiti Malaya. Hlm. 35.

²⁰ *Ibid.*

²¹ *Ibid.* Hlm. 38.

²² *Ibid.* Hlm. 32.

terlibat dalam industri perlombongan kerana peluang ekonomi masih ditawarkan. Syarikat perlombongan Ng Boo Bee yang dikenali sebagai *Kamunting Mine* merupakan sebuah syarikat perlombongan Cina yang terkemuka di Taiping dan masih beroperasi pada awal abad ke-20.²³ Sementara itu, terdapat juga orang Cina dari Tanah Besar China,²⁴ Pulau Pinang,²⁵ Negeri Sembilan,²⁶ Sungai Siput (U)²⁷ dan Perak (Lenggong)²⁸ yang berhijrah ke Taiping untuk mencari rezeki. Justeru, Taiping masih mendapat perhatian dalam kalangan masyarakat Cina walaupun bandar tersebut mengalami kemerosotan dari aspek ekonomi.

Jelasnya, kemerosotan Taiping tidak menjadikan bandar tersebut sebagai sebuah bandar yang dipinggirkan. Kajian Khoo Kay Kim contohnya menunjukkan bahawa kemerosotan Taiping terhad kepada beberapa bidang sahaja.²⁹ Hal ini demikian kerana aktiviti pengeluaran bijih timah masih diteruskan sehingga 1930-an walaupun wujudnya kekurangan pengeluaran bijih timah di Taiping.³⁰ Namun, terdapat beberapa kesan daripada perubahan tersebut. Antara perubahan yang berlaku ialah Taiping tidak lagi dikenali sebagai pusat perlombongan kerana diambil alih oleh Ipoh.³¹ Sementara itu, perusahaan getah diperkenalkan di Taiping juga membawa perubahan kepada bandar tersebut.³² Pada awal abad ke-20, pegawai kerajaan yang terkanan di Perak kesemuanya berada di Taiping dan kemunculan ladang-ladang getah telah

²³ Khoo Kay Kim. 1981. *Taiping: Ibukota Perak*. Hlm. 10.

²⁴ Lee Eng Kew. 2003. *The Chinese Historical...* Hlm. 41.

²⁵ *Ibid.* Hlm. 43.

²⁶ *Ibid.* Hlm. 156.

²⁷ *Ibid.* Hlm. 159.

²⁸ *Ibid.* Hlm. 64.

²⁹ Khoo Kay Kim. 1991. Taiping (Larut): The early history of a mining settlement. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society*. 64 (1 (260)). Diperolehi daripada <http://www.jstor.org/stable/41493171> pada Oktober 9, 2016. Hlm. 30.

³⁰ *Ibid.*

³¹ *Ibid.*

³² Khoo Kay Kim. 1981. *Taiping: Ibukota Perak*. Hlm. 10.

menambahkan jumlah orang Barat di Taiping atau sekurang-kurangnya peladang Eropah yang bergantung kepada Taiping untuk bekalan keperluan dan kegiatan sosial mereka.”³³

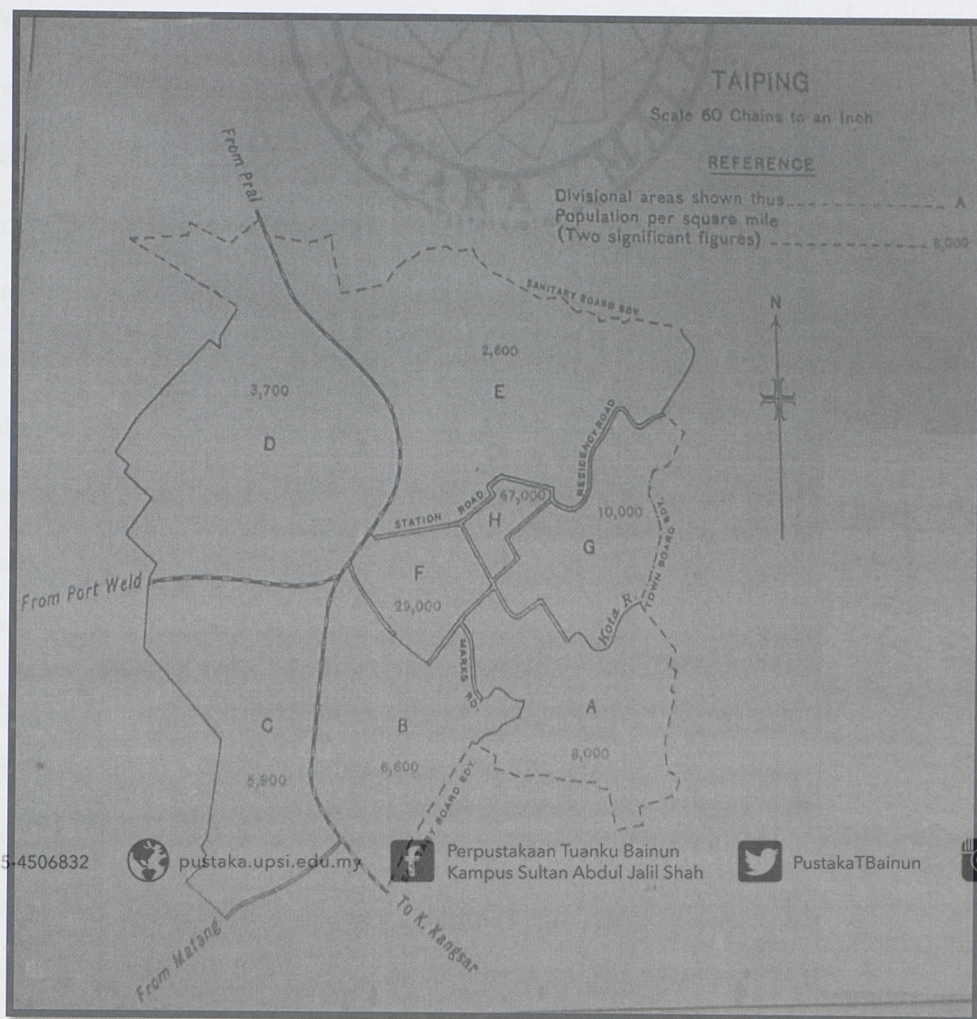
Dari aspek lain, kemerosotan Taiping tetap meninggalkan kesan kepada masyarakat Cina di bandar tersebut. Contohnya, kehilangan kedudukan sebagai pusat perlombongan bijih timah memberi kesan secara langsung kepada masyarakat tersebut kerana mereka melibatkan diri secara aktif dalam industri perlombongan sejak abad ke-19.³⁴ Buktinya, terdapat orang Cina di Taiping yang membuat keputusan untuk berhijrah ke Kinta yang kaya dengan sumber bijih timah demi menjaga kepentingan ekonomi mereka. Sementara itu, terdapat juga pelombong Cina yang menceburkan diri dalam kegiatan ekonomi lain seperti aktiviti pertanian untuk meningkatkan taraf kehidupan mereka. Justeru, kemerosotan industri perlombongan memberi kesan kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina di Taiping.

Ringkasnya, Taiping mengalami perubahan besar pada awal abad ke-20 akibat kemerosotan aktiviti perlombongan bijih timah. Justeru, kajian ini dilakukan untuk menganalisis sejauh mana kemerosotan tersebut memberi kesan kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina sepanjang tempoh 1900 hingga 1937.

³³ *Ibid.* Hlm. 11.

³⁴ Mohd Zamberi A. Malek. 2001. *Larut Daerah Terkaya*. Hlm. 45-46.

Peta 1.2. Taiping. Sumber: *A Report on the 1947 Census of Population*, Hlm. 614

1.3 Permasalahan kajian

Ekonomi di Taiping pada penghujung abad ke 19 adalah berpusat kepada aktiviti perlombongan bijih timah. Walau bagaimanapun, bandar tersebut mengalami kemerosotan apabila berlakunya penurunan pengeluaran bijih timah pada tahun 1895.³⁵

³⁵Khoo Kay Kim. 1991. Taiping (Larut): The Early History... Hlm. 27.

Industri perlombongan di Taiping semakin merosot akibat ketidakstabilan harga dan pasaran bijih timah serta kemelesetan ekonomi pada awal abad ke-20. Hal ini memberi kesan mendalam kepada masyarakat Cina di bandar tersebut kerana kebanyakan mereka terlibat dalam kegiatan ekonomi yang berkait dengan bijih timah. Justeru, masyarakat Cina menghadapi dilema untuk meneruskan penglibatan mereka dalam industri perlombongan atau menceburkan diri dalam kegiatan ekonomi lain kerana aktiviti perlombongan dianggap sebagai kegiatan ekonomi yang tidak lagi menguntungkan. Sementara itu, terdapat juga pelombong Cina yang membuat keputusan untuk berhijrah ke Kinta yang kaya dengan sumber bijih timah.³⁶ Penghijrahan orang Cina secara besar-besaran ke Kinta menyebabkan daerah tersebut mengalami perkembangan yang pesat.³⁷ Pada tahun 1890, Kinta muncul sebagai daerah pengeluar bijih timah utama bukan kepada negeri Perak sahaja tetapi seluruh Negeri-

Negeri Melayu.³⁸ Jelasnya, masyarakat Cina di Taiping melalui tempoh kesukaran kerana kelembapan yang berlaku dalam sektor perlombongan bijih timah sepanjang tempoh kajian ini. Oleh itu, kajian ini bertujuan menganalisis kesan daripada perkembangan yang berlaku kepada kegiatan ekonomi masyarakat Cina yang masih memilih untuk menetap di Taiping. Hal ini kerana masyarakat Cina yang membuat keputusan untuk kekal di Taiping perlu meneruskan kelangsungan hidup mereka. Jelaslah di sini bahawa kemerosotan industri perlombongan menyebabkan masyarakat Cina di bandar tersebut mula mengalihkan perhatian mereka kepada kegiatan ekonomi lain demi menjaga kelangsungan hidup dan kestabilan ekonomi mereka. Sehubungan

³⁶ Khoo Kay Kim. 1992. Sejarah Pembentukan Masyarakat Majmuk... Hlm. 53.

³⁷ Nordin Hussin. 1992. Larut, Matang dan Selama: Suatu Sorotan Sejarah. *Malaysia dari segi Sejarah*. 20. Hlm. 37.

³⁸ Mohd Hairry Ibrahim, Jamaluddin Md. Jahi, Abdul Samad Hadi dan Khairi Ariffin. 2011. Menyingkap Perkembangan Perbandaran Ipoh Menjadi Sebuah Bandaraya. *Sari-International Journal of the Malay World and Civilisation*. 29 (2). Hlm. 155.

